

Litteratur.

Francis Harbitz: *Lærebok i Retsmedicin*. Kristiania 1915.
458 Sider.

Anmeldt af V. Ellermann.

Ved Retsmedicin forstår man Læren om de medicinske Erfaringer og Kundskaber, der tjener til Belysning af Rets-spørgsmål. Retsmedicinen er altså ikke, som det ofte fejl-agtig tros, en Blanding af Medicin og Jura, men den er et medicinsk Grænseland, der har Berøring med Juraen, og det er netop ofte Retsmedicinerens Opgave at være Talsmand for de medicinske Krav overfor Juristerne. Som Regel bør Lægen holde sig til den medicinske Side af Sa-gerne og undgå at overskride Grænsen, da han derved vil være i høj Grad udsat for at fare vild.

En anden ikke ualmindelig Fejltagelse er, at Retsme-dicinen ikke er noget Speciale, men at »enhver flink Læge er skikket til at fungere som Retslæge«. Dette er imidler-tid langt fra at være Tilfældet. For det første er der visse Felter (voldsom Død, Dødstejn, sexuelle Spørgsmål o. a.), der overhovedet ikke doceres i andre Grene af Medicinen, og for det andet er det andre Sider af Fænomenerne, der interesserer Retsmedicineren end f. Ex. Kirurgen og Medicineren. En Kirurg interesserer sig for Sårets Be-handling og for Udsigterne for Helingen, medens han maaske slet ikke ænser små Ejendommeligheder, der kan vejlede Retsmedicineren til Erkendelse af Oprindelsen.

På samme Måde har Lægen i Almindelighed, fraset Obduktionen, ingen Interesse af de Forandringer, Liget undergår, medens Kendskabet hertil kan være af Værdi for at afgøre, hvor lang Tid der er gået efter Døden, o. s. fr. Retsmedicinen har altså en Kærne, som er det egentlige specielle i Faget; men den kan desuden lejligh-

hedsvis komme til at tage Standpunkt til Spørgsmål fra hele Medicinens Område; her medbringer den naturligvis kun sine Erfaringer vedrørende de formelle Forhold og sit Krav til Præcision og Logik. Endelig må Retslægen have Kendskab til visse Retsregler, dels fordi det jo netop er på Grundlag af disse, at Retsmedicinen har udviklet sig, dels fordi han derved er i Stand til strax at besvare en Del stadig tilbagevendende Spørgsmål, som måske vilde sætte en ikke retsmedicinsk uddannet Læge i Forlegenhed. Det er ud fra sådanne Betragtninger, at man nu overalt i Verden anerkender Retsmedicinen som en Specialitet, der har sin egen Lærestol og sine egne videnskabelige Instituter, hvor Erfaringer kan samles og Metoder uddannes.

Betragter man Lærebøgerne i de forskellige Lande, ser man, at Stoffet gennemgående er det samme; men det er dog, måske i noget højere Grad end andre Grene af Medicinen, nationalt farvet.

Dette nationale Præg beror dels på Ejendommeligheder ved Lovene, dels på Karakteren af Retsplejen og de særlige formelle Skikke. Endelig kan det egentlige retsmedicinske Stof naturligvis udforme sig noget forskelligt i forskellige Lande under Indflydelse af Raceejendommeligheder og af geografiske og kulturelle Forhold. Det må derfor betegnes som et væsentligt Fremskridt for den retsmedicinske Undervisning i Norge, at Harbitz's Lærebog er fremkommet. Her i Landet har vi som bekendt allerede i adskillige År haft en udmærket Vejledning i Knud Pontoppidans: »Retsmedicinske Forelæsninger og Studier«, der på de fleste Punkter endnu er fuldt tidssvarende.

Stoffet behandles jo altid noget forskelligt i Håndbøgerne, eftersom ingen Retsmediciner kan være lige vel bevandret i alle Grene af Faget. Medens f. Ex. Pontoppidan samtidig med, at hans Rammer er videre end de fleste andre Lærebogsforfatteres, navnlig interesserer sig for det psykiatriske Afsnit og på andre Punkter med Forkærlighed kommer ind på Spørgsmål, hvor hans psykiatriske Uddannelse og psykologiske Sans kan være ham til Nytte, og medens han er i høj Grad interesseret i Vexelvirkningen med Lovgivningen og dennes Bedømmelse fra et medicinsk Standpunkt, så præges Harbitz's Bog først og fremmest af den kyndige patologiske Anatom.

Svarende til det ovenfor udviklede Skema for Rets-

medicinens Stof er Størstearten af Bogen optaget af de sædvanlige Kapitler om voldsom Død (traumatisk Vold, Kvælning, Forgiftning, Forbrænding, Forfrysning, Hungerdød, elektrisk Indvirkning); endvidere omhandles Barne-mord, Fosterfordrivelse, Sædelighedsforbrydelser og Avledygtighed.

Retsreglerne anføres, som naturligt er, foran de enkelte Kapitler, og desuden er der i Begyndelsen af Bogen et lille særligt Kapitel, som handler om den formelle Behandling af retsmedicinske Sager og om Lægens Stilling som Vidne eller tilkaldt Sagkyndig. Medens enhver Læge egentlig er forpligtet til at fungere som Sagkyndig, vil dette Hverv dog i Reglen udføres af en Række Læger, der særlig er udpegede hertil (Universitetslærere, Læger ved Hospitaler, Fængsler, Sindssygehospitaller, Kemikere, Apotekere o. a.). Som Regel benyttes to Sagkyndige, dog kan man i mindre vigtige Sager, navnlig når der er tilstrækkelige Vidner, nøjes med en enkelt Sagkyndig. Alle retsmedicinske Erklæringer i strafferetslige Spørgsmål skal forelægges den »retsmedicinske Kommission«, der har en kontrollerende Myndighed, idet den kan gøre Indsigelse, hvis den finder Fejl ved Erklæringerne, og underretter da Retten eller Påtalemyndighederne samt de Sagkyndige derom. Der vil da blive afæsket de Sagkyndige nye Erklæringer eller andre Sagkyndige udnævnes.

Kommissionen er desuden rådgivende for Retten, Påtalemyndigheden, Forsvarerne og de Sagkyndige, dog kun i generelle Spørgsmål og ikke i det konkrete Tilfælde. I så Henseende så vel som i den obligatoriske Revision af Erklæringen adskiller den norske »retsmedicinske Kommission« sig, som det ses, fra den tilsvarende danske Institution, »Retslægerådet«.

Harbitz fremhæver, at Lægerne ikke i deres egen Interesse, men af Hensyn til Publikum, strængt bør overholde den i den norske Straffelov § 144 påbudte Tavshedspligt, og at de kun under de i Loven særlig nævnte Tilfælde (Kundskab om grove Forbrydelser, Fare for Uskyldiges Domfældelse) er forpligtet til at åbenbare for Retten, hvad de har erfaret i deres Kald som Læge eller Sagkyndig, ligesom Tavshedspligten bortfalder, når den, der har Krav på Hemmeligholdelse, samtykker i, at Lægen afgiver sit Vidnesbyrd.

Harbitz har i Modsetning til Pontoppidan ikke optaget nogen Diskussion af de gældende Lovbestemmel-

ser ud fra et medicinsk Standpunkt, ihvorvel han siger, at det kunde være fristende at komme ind på Forståelsen og Hensigtsmæssigheden af mange Bestemmelser. Han mener, at dette ikke er Lægernes eller Retsmedicinernes Sag, men Juristernes. Navnlig vilde det virke uheldigt i en Lærebog, fordi det muligvis kunde friste Lægerne til at komme ind på Lovfortolkningens Område.

Forf. udtaler Håbet om, at Bogen ikke alene kan bruges af Læger og medicinske Studerende, men at også Jurister for visse Afsnits Vedkommende vil kunne have Nytte af den.

Denne Udtalelse mener Anmelderen at kunne underskrive, idet det dog for en Mediciner er vanskeligt at bedømme, hvor store Hindringer den særligt medicinske Terminologi vil lægge i Vejen for Tilegnelsen. Bogen forekommer mig i det hele udmærket klart skrevet, måske af og til lidt knapt; at Billeder fuldstændig mangler, vil føles som et Savn af Lægerne, medens det naturligvis ikke i den Grad vil genere juridiske Læsere. Både Medicinere og Jurister vil have Fornøjelse af den righoldige Kasuistik, der i Form af Fodnoter er holdt helt udenfor den egentlige Text.
